

4
ROČNÍK 15

14. října 2005

V ČÍSLE:

Čtyři fakulty se chystají na volby děkana • Festival vzdělávání dospělých AEDUCA 2005 • Z jednání AS UP • Ohlédnutí za jubilejním ročníkem festivalu Academia film Olomouc

V aule Právnické fakulty UP se 12. 10. uskutečnila veřejná prezentace kandidátů navržených na funkci rektora Univerzity Palackého v Olomouci. Své volební programy představili a na dotazy přítomných členů univerzitní obce odpovídali (zleva) prof. L. Dvořák, CSc., děkan Přírodovědecké fakulty UP, a prof. F. Mezihorák, CSc., děkan Pedagogické fakulty UP.

-red-, foto -tj- ▶

Nominace na Českou hlavu 2005 jsou známy

■ Čtvrtý ročník soutěže pro podporu vědecké a technické inteligence *Česká hlava 2005* uzavřel nominace letošních laureátů. Do druhého kola vybrala porota mj. jednoho z nejvýznamnějších absolventů UP – **prof. J. Bártka, CSc.**, který byl nominován na *Cenu Unipetrol, a. s., Patria*. Tato cena je udělována osobnostem, jejichž mimořádný počin v oblasti základního nebo aplikovaného výzkumu či v oblasti technologických inovací se úspěšně prosadil v zahraničí. Spolu s prof. J. Bártkem do druhého kola soutěže postoupili v dané kategorii prof. J. Michl a prof. D. Belluš.

Prof. J. Bártka (1953), absolvent Lékařské fakulty UP, v současné době vede laboratoř Cell Cycle and Cancer ve výzkumném ústavu Danish Cancer Society v Kodani. Hlavní pozornost věnuje výzkumu regulačních mechanismů dělení nádorových buněk a mechanismů vedoucích ke vzniku nádorů. Jako autor více než 220 původních vědeckých prací a článků je nejvíce citovaným vědcem českého původu v oblasti biologických a medicínských věd. Je držitelem řady významných cen; v březnu letošního roku obdržel čestný doktorát své alma mater (viz *Žurnál UP* č. 23, roč. 14).

Projekt na podporu vědecké a technické inteligence *Česká hlava* byl vyhlášen v březnu 2002. Tvoří jej soubor vzájemně provázaných aktivit, jejichž cílem je popularizovat vědu a zvýšit společenskou prestiž tuzemských technických a vědeckých pracovníků, coby hlavních tvůrců ekonomické prosperity země.

Stejně jako v předchozích letech budou i letos uděleny ceny v osmi kategoriích; o udělení cen rozhoduje odborná jedenáctičlenná porota v čele s předsedkyní prof. E. Sykovou, DrSc., ředitelkou Ústavu experimentální medicíny AV ČR a vedoucí Ústavu neurověd 2. LF UK.

Vyhlášení výsledků a udělení cen proběhne **10. 11. 2005** v průběhu slavnostního galavečera „Slavní slavným“ v pražském hotelu Ambassador.

V roce 2003 v kategorii *Doctorandus* zvítězil Mgr. J. Fiuřásek, Ph.D., z Katedry optiky PřF UP. (Viz také str. 5 – Výzkumný záměr „Měření a informace v optice“.)

Další informace o projektu a soutěži *Česká hlava* viz www.ceskahlava.cz.

-red-

**Volba kandidáta
na funkci rektora UP**
se uskuteční
ve středu **19. 10. 2005**

na zasedání Akademického senátu UP
ve 13 hod. ve velké zasedací síni Rektorátu UP.

*Zasedání Akademického senátu UP
jsou veřejná.*

Setkání romanistů

■ Na Katedře romanistiky FF UP se ve dnech 15.–16. 9. konalo 14. setkání českých a slovenských romanistů, kterého se zúčastnily téměř čtyři desítky reprezentantů romanistických pracovišť z Prahy, Brna, Liberce, Českých Budějovic, Bratislavy a Olomouce. Letošní setkání počítalo i s významným hostem z Univerzity v Münsteru prof. W. Dietrichem, odborníkem v oboru komparativní románské lingvistiky a v oblasti srovnávacího studia jazykové rodiny tupí-guaraní. Ten se ještě před setkáním zúčastnil v roli oponenta obhajoby doktorské disertační práce L. Zajícové *El bilingüismo paraguayo: Usos y actitudes hacia el guaraní y el castellano* a její závěrečné doktorské zkoušky.

Setkání romanistů bylo zahájeno podrobným seznámením s projekty a oblastmi odborného zájmu jednotlivých účastníků, po kterém přišly na řadu příspěvky. Jejich celkový počet byl letos nižší, avšak přednášejícím byl dán o to větší časový prostor, a tím i příležitost seznámit posluchače hlouběji s pojednávaným tématem. Jako první vystoupil prof. B. Zavadil z UK v Praze, který účastníky seznámil se základní gramatikou a typologickými zvláštnostmi basckitiny ve srovnání s románskými jazyky. Poté prof. W. Dietrich představil rozsáhlý projekt lingvistického atlasu, zahrnujícího historické území jazyka guaraní (Paraguay, severovýchodní Argentina, jižní Brazílie), dnes povětšinou bilingvní (guaraní a španělština, nebo portugalština). Tento atlas vzniká za spolupráce Univerzity v Münsteru a Univerzity

Dokončení na str. 2

OTÁZKA PRO ŘEDITELE FESTIVALU AFO 2005

Krátce po skončení letošního jubilejního mezinárodního filmového festivalu Academia film Olomouc, který s mottem *40° ve stínu* oslavil v tomto roce své čtyřicátiny, jsme požádali ředitele festivalu PhDr. R. Hladkého o zhodnocení jeho průběhu:

Jak jste spokojen s průběhem jubilejního ročníku festivalu Academia film Olomouc?

PhDr. R. Hladký: *Hodnotit festival by měli diváci, návštěvníci doprovodného programu a zúčastnění tvůrci. S ohlasy, které mám od nich, mohu být spokojený. Letošní jubilejní ročník měl výrazně větší návštěvnost ve srovnání s předchozími lety. Program obsahoval více prvků, které dávaly příchozím možnost aktivně se zapojit. Byly to např. pracovní dílna*

Christophera Seuferta či beseda s Jakubem Kohákem, ale zejména workshop „Natoč si své video“, kterého se zúčastnilo 23 týmů, ve kterých pracovalo téměř 150 studentů. Festival
Dokončení na str. 4

Čtyři fakulty se chystají na volby děkana

■ Bezprostředně po volbě nového rektora UP čekají olomouckou univerzitu další volební klání: na čtyřech fakultách se bude rozhodovat o novém vedení na další funkční období.

Filozofická fakulta připravuje volby děkana na začátek listopadu. Do dnešního dne (14. 10.) měli členové akademické obce možnost podat svůj návrh na kandidáta, do 21. 10. volební komise ověří jejich souhlas/nesouhlas s navrženou kandidaturou. Veřejná prezentace kandidátů na děkana FF UP se uskuteční 26. 10. ve 13 hod. v aule FF UP.

Volby děkana **Pedagogické fakulty** jsou připravovány na středu 2. 11. 2005. Návrhy na kandidáty na funkci děkana mohli členové akademické obce PdF UP podávat do 7. 10.; v termínu do 20. 10. zveřejní volební komise AS PdF UP abecední seznam kandidátů na

funkci děkana na úřední desce PdF UP. Veřejná prezentace kandidátů na funkci děkana a jejich diskuse se členy akademické obce PdF UP se uskuteční dne 24. 10. ve 13 hod. v aule PdF UP.

Akademický senát **Fakulty tělesné kultury** vyhlásil volby děkana na 9. 11. Členové akademické obce FTK mohou podávat svůj návrh na kandidáta na funkci děkana (odsouhlasený a podepsaný navrženým kandidátem) do 24. 10.

Na **Přírodovědecké fakultě** proběhnou volby nového děkana 23. 11.; návrhy na kandidáta od akademické obce bude volební komise shromažďovat do 27. 10. Představení kandidátů a seznámení s jejich volebními programy je plánováno na 16. 11.

-red-

K rozvoji učitelství a vzdělávacích programů

■ V prostorách Děkanátu PdF UP se 5. 10. uskutečnil první odborný seminář k projektu *Evaluace a inovativní aplikace bakalářského studijního programu Učitelství pro mateřské školy*, schválenému Katedře primární pedagogiky PdF UP v srpnu tohoto roku v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, který je součástí, a to v oblasti opatření Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje. Je spolufinancován z prostředků Evropské unie a státního rozpočtu ČR.

Projekt *Evaluace a inovativní aplikace bakalářského studijního programu Učitelství pro mateřské školy* navazuje na výsledky rozvojových projektů a výzkumných řešení, které byly realizovány v předchozích třech letech pod vedením hlavní řešitelky prof. A. Nelešovské, CSc., vedoucí Katedry primární pedagogiky PdF UP, a ve spolupráci s týmem spoluřešitelů z pracovišť PdF, mateřských škol a dalších institucí olomouckého regionu.

První odborné setkání bylo věnováno prezentaci projektu, jeho publicitě a seznámení s modulovým uspořádáním studijního programu Učitelství pro mateřské školy.

-red-, foto -tj-

Stručně

Česká společnost chemická Olomouc pořádala 5. 10. přednášku prof. S. Polance (Fakulta chemicko-technologická Ljubljanské univerzity ve Slovinsku) na téma „Synthetic and Biological Potential of Some Selected Diazenes and Triazenes“, kterou přednesl v budově Děkanátu PdF UP; po ní následovala schůze olomoucké pobočky ČSCh s vyhlášením voleb do jejího výboru.

Novou sezónu zahájilo divadlo *Tramtárie* 7. 10. komponovaným večerem – představením *Introspekce*, v němž nabídl shrnutí své dosavadní činnosti i předznamenání dalšího působení v prostorách Divadla hudby.

V prostorách Regionálního centra Olomouc se ve dnech 6.–9. 10. uskutečnil *Kongres České ortodontické společnosti*, který pořádala Česká ortodontická společnost za spolupráce UP a v odborné spolupráci s Klinikou zubního lékařství Lékařské fakulty UP.

V Uměleckém centru UP byla 10. 10. zahájena výstava dokumentující historii, kulturu a umění židovských komunit na Lošticku „Byl jednou jeden svět – výstava o historii Židů“.

-red-

Pedagogický výzkum: reflexe společenských potřeb a očekávání?

■ Ve dnech 13. a 14. 9. 2005 přivítala Pedagogická fakulta UP v Olomouci na své půdě celou řadu osobností a odborníků zabývajících se vědeckým výzkumem ve sféře vzdělávání. Konala se zde mezinárodní konference s poněkud vyzývavým názvem *Pedagogický výzkum: reflexe společenských potřeb a očekávání?* Její organizátoři, Katedra pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP ve spolupráci s Českou asociací pedagogického výzkumu, pojali tuto již XIII. konferenci ČAPV jako příležitost hledat odpovědi na aktuální otázky a okruhy problémů, které jsou pro pedagogický výzkum klíčové. Jaký je předmět současného pedagogického výzkumu, odpovídá na otázky pedagogické reality, je odevzou na společenské proměny a potřeby, čím je potřeba se na pedagogických pracovištích zabývat, k čemu směřovat výzkumné záměry, jak s nimi adekvátně pracovat? Tato i řada dalších témat postupně nacházela v průběhu jednání jak v plénu, tak i v sekcích své naplnění, ale i další otázkami vyvolávající diskusi a polemiku.

Samo zaměření jednotlivých sekcí (*Metody a akční pole pedagogického výzkumu* – garant prof. M. Chráška, CSc., *Komparace české pedagogické reality se zahraničím* – garant doc. E. Walterová, CSc., *Aktéři školního života v pedagogickém výzkumu* – garant

prof. K. Rýdl, CSc., a PhDr. M. Musilová, Ph.D., *Vzdělávací instituce v pedagogickém výzkumu* – garant doc. J. Sekera, CSc., *Reflexe společenských potřeb a očekávání v pedagogickém výzkumu* – garant prof. B. Kraus, CSc., a PhDr. I. Bednařiková, Ph.D., *Kurikulum současné české školy v pedagogickém výzkumu* – garant doc. V. Spilková, CSc.) napovídá, jakým směrem se ubírala tématická osa téměř stovky příspěvků, výzkumných sdělení a zpráv.

Již samo plénum vzbudilo velký zájem zúčastněných. Konferenci zahájil svým projevem prof. F. Mezihorák, CSc., děkan Pedagogické fakulty UP, za Českou asociací pedagogického výzkumu její předsedkyně doc. M. Rabušicová, Dr. a prof. M. Chráška, CSc., vedoucí Katedry pedagogiky. Odborně jednání otevřel referátem na téma „Transformace českého školství po roce 1989“ prof. J. Kotásek, CSc. Na téma „Český pedagogický výzkum: problém využitelnosti produktů“ přednesl příspěvek prof. J. Průcha, DrSc, Dr. h. c. Situaci v oblasti pedagogického výzkumu u našich nejbližších sousedů přiblížil prof. P. Gavora, CSc., v příspěvku „Metodologická reflexia výzkumu na Slovensku“.

Součástí konference byla také členská schůze ČAPV, společenský večer a tzv. „doktorandské odpoledne“ – semináře pro studenty doktorských studijních programů (vedli je prof. J. Průcha, DrSc., Dr. h. c., a prof. P. Gavora, CSc.), které se již staly tradiční platformou nabízející mladým adeptům vědy zajímavá odborná témata i příležitost prodiskutovat problematiku svých disertačních prací s významnými osobnostmi pedagogické vědy.

Konferenci provázela příjemná tvůrčí atmosféra jak v rámci odborné diskuse, tak i při přátelských kuloo-rových setkáních. Moderování konference se brilantně zhostila doc. H. Grečmanová, Ph.D., která současně celou konferenci organizačně připravovala.

Účastníci konference se rozcházelí s vědomím, že akční pole pedagogického výzkumu je nevyčerpatelné, ale že má i svá slabá místa a problémy, které si zasluhují mnohem větší pozornost a adekvátní výzkumné projekty. Odcházelí však i s pocitem, že svoji vědeckou práci, její prezentaci a výměnou názorů a zkušeností udělali další krok k rozvoji pedagogické teorie a praxe.

PhDr. I. Bednařiková, Ph.D., PdF UP

Setkání...

v Kielu (prof. dr. H. Thun). Čtvrtěční program byl zakončen společnou večerí ve Zbrojnici, kde odborná diskuse pokračovala.

Pátěční dopoledne bylo věnováno dalším příspěvkům. Mgr. R. Zámec z UP v Olomouci se zabýval kritickou analýzou textů o terorismu ve španělských periodikách, prof. W. Dietrich pojednal o významu závěrů komparativní lingvistiky románských jazyků pro komparativní lingvistiku indiánských jazyků a na příkladu jazyků rodiny tupi-guaraní ukázal některé obecně platné zákonitosti fonetického vývoje. Mgr. M. Valeš, Ph.D., z Technické univerzity v Liberci představil jazyk Suarú, indiánského kmene v ekvádorské Amazonii. Mgr. K. Garcia z UK v Praze uzavřela nadmíru zajímavé a odborně náročné setkání seznámením účastníků se svým výzkumem španělštiny sefardských Židů, kterou se dosud hovoří v řecké Soluni.

Další, již patnácté setkání romanistů se uskuteční opět za rok, v září 2006.

-jč-, -lž-

V této souvislosti zdůraznila staronové nebezpečí občanské války. Přestože válka s Talibanem v Afghánistánu skončila, objevují se nové dimenze problémů, které jsou v afghánské společnosti zakořeněné daleko hlouběji. Během třidvaceti let se totiž největší pány v zemi stali polní velitelé. Těch je v zemi mnoho, stejně jako vojáků a zbraní, jež nyní obrazejí proti sobě...

-red-, foto -tj-

Festival vzdělávání dospělých AEDUCA 2005

■ Festival vzdělávání dospělých AEDUCA 2005 (Adult Education Festival) je novým projektem Filozofické fakulty UP v oblasti celoživotního vzdělávání. Jeho cílem je více informovat odborníky i laiky o možnostech vzdělávání dospělých a umožnit předávání zkušeností a nových poznatků v oblasti celoživotního vzdělávání v České republice i ve světě.

V letošním roce se jedná o pilotní projekt propagace této dynamicky se rozvíjející oblasti vzdělávání. Koordinátorem projektu je Středisko distančního vzdělávání FF UP ve spolupráci s Československým ústavem zahraničním Praha. Celá akce se koná pod záštitou ministryně školství ČR, Magistrátu města Olomouce, Olomouckého kraje a Asociace institucí vzdělávání dospělých (AIVD).

První etapou festivalu bylo setkání odborníků zabývajících se problematikou celoživotního vzdělávání. Jednání, které proběhlo 29. 9. 2005 v Uměleckém centru UP, se zabývalo rolí vysokých škol v celoživotním vzdělávání. Čeští a zahraniční odborníci zde prezentovali své názory a zkušenosti s realizací celoživotního vzdělávání v ČR i ve světě. Byly definovány základní problémy oboru a byla rovněž hledána cesta k jejich řešení. K vzácným hostům odborné diskuse patřili prof. P. Jarvis z University of Surrey, světově uznávaný andragog a autor zásadní publikace *Universities and Corporate Universities*, slovenský akademik Z. Jelenec, který působí na univerzitě v Lublani, dále prof. J. Kulich z University of Vancouver, odborník v oblasti teorie a praxe celoživotního vzdělávání, a zakladatel olomoucké andragogiky doc. V. Jochmann.

Současně se uskutečnilo ve stejných prostorách jednání o spolupráci mezi Komisí pro dějiny Čechů v zahraničí, Československým ústavem zahraničním Praha, Ministerstvem zahraničních věcí ČR a krajskými spolky ve

▲ Proděkan FF UP doc. D. Šimek naslouchá výkladu prof. P. Jarvise z London University (vlevo)

Vídni a v chorvatském Daruvaru. Přítomni byli zástupci Masarykovy univerzity Brno, Univerzity obrany Brno, Vysoké školy mezinárodních vztahů Praha, Společnosti K 2001 Brno, Náprstkova muzea Praha a další hosté.

Vyvrcholením nevdědného setkání byl slavnostní akt v Kapli Božího Těla UC UP, při kterém byly v rámci připomenutí 60. výročí obnoveného univerzitního učení v Olomouci představeny paměti jejího prvního rektora J. L. Fischera, a to za přítomnosti V. Fischery a J. Fischera (viz také Žurnál UP č. 3/15, str. 1).

Druhou etapou Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA 2005 bude **veletrh vzdělávání dospělých a konference k problematice distančního a celoživotního vzdělávání**. Obě akce, které jsou určeny jak odborníkům, tak široké veřejnosti, se konají **ve dnech 25.–26. 11. 2005 v Uměleckém centru UP**.

Na veletrhu vzdělávání dospělých budou oslovené organizace prezentovat své programy celoživotního vzdělávání, vzdělávání dospělých, distančního vzdělávání, e-learningové kurzy a další produkty a služby spjaté se vzděláváním dospělých. Téma konference je *Vzdělávání dospělých a distanční vzdělávání*, pro rok 2005 je konference zaměřena na *Kvalitu ve vzdělávání*. Součástí Festivalu vzdělávání jsou také doprovodné kulturní a společenské akce.

Bližší informace s podrobným programem festivalu a přihláškami na veletrh i konferenci jsou přístupny na www.aeduca.cz.

Mgr. M. Friedlová, SDV FF UP, foto archiv autorky

Bronzové medaile Jana Janského na PřF UP

■ Bronzovou medailí Jana Janského (objevitele 4. krevní skupiny) oceňuje Český červený kříž humánní přístup těch, kteří darovali desetkrát bezplatně krev. Na zasedání Akademického senátu PřF UP dne 6. 10. předal děkan PřF UP prof. L. Dvořák, CSc., toto ocenění **M. Špetlovi**, studentu Přírodovědecké fakulty. Současně mu poděkoval za reprezentaci akademické obce na veřejnosti a předal mu rovněž drobný dárek. Dále vyznamenánému blahopřáli předseda AS PřF a zástupce Červeného kříže. V tomto roce byla Bronzová medaile J. Janského takto předána ještě studentům **J. Hátlemu**, **D. Mackové** a **P. Slezákové**.

-mj-

Za ideu T. Foxe se běželo již po desáté

■ V Olomouci se 21. 9. uskutečnil desátý ročník „Běhu Terryho Foxe“. Po třech letech, kdy se již tradiční událost uskutečnila v historické části města, se její organizace opět vrátila do Smetanových sadů. Humanitární akce na podporu výzkumu rakoviny a na podporu prevence onemocnění civilizačními chorobami, spojená s netradiční veřejnou sbírkou a aktivním pohybem pro všechny věkové kategorie, vyjadřuje především solidaritu s nemocnými rakovinou. V Olomouci se jí letos účastnilo zhruba pět set lidí, na organizaci se podílela Lékařská fakulta UP. Výtěžek sbírky (23 693 Kč) bude na základě rozhodnutí odborné grantové komise České onkologické společnosti při České lékařské společnosti JEP přidělen vybraným českým a moravským výzkumným pracovištím.

-map-, -kak-, foto -kak-

Zasedala Vědecká rada UP

* Vědecká rada UP se na svém zasedání dne 3. 10. kladně vyjádřila k návrhu Filozofické fakulty UP jmenovat profesorem **doc. PhDr. V. Viktoru, CSc.**, vedoucího Katedry českého jazyka a literatury PdF ZČU v Plzni, a to pro obor *Dějiny slovanských literatur* (česká literatura), jakož i k návrhu jmenovat profesorem **doc. PhDr. P. Štěpánka, Ph.D.**, z Katedry dějin umění FF UP, pro obor *Dějiny výtvarných umění*. Návrhu Filozofické fakulty UP na jmenování profesorem **doc. PhDr. V. Goněče, CSc.**, zástupce vedoucího Historického ústavu MÚ v Brně, pro obor *Historie*, nebylo vyhověno.

* V průběhu jednání přijala VR UP návrhy na udělení Čestného doktorátu sinologovi **doc. PhDr. et JUDr. Augustinovi Palátovi, CSc.**, a dále **Zdeňku Mácálovi**, šéfdířigentovi České filharmonie.

* Návrh *Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti UP do roku 2010* vzala VR UP na vědomí.

-map-

Poděkování za dobře odvedenou práci

Ve dnech 8.–10. 9. se uskutečnil v Olomouci XII. kongres České společnosti anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny s mezinárodní účastí. Tato odborná akce je pořádána každoročně v různých městech České republiky. Její přípravu a organizaci zajišťoval Konferenční servis UP při IC UP. Jménem vědeckého i organizačního výboru kongresu bychom chtěli poděkovat všem zaměstnancům Konferenčního servisu UP, kteří se významnou měrou zasloužili o to, že kongres byl označen jeho účastníky za nejlépe organizovaně zvládnutou odbornou akci v historii našich kongresů. náš dík patří jmenovitě řediteli IC UP **panu PhDr. R. Hladkému a paní J. Hybnerové**.

Děkujeme.

Za organizační výbor kongresu
MUDr. O. Marek, KAR FN a LF UP

AFO 2005: Důvody k oslavě jsou i po skončení festivalu

Jubilejní ročník festivalu Academia film Olomouc skončil. Na čase je proto bilancování a pohled zpět. Organizátoři tvrdí, že jsou

▲ Dvacetiletá O. Špátová vyhrála velkou cenu AFO za nejlepší dokument

s průběhem letošního ročníku nadmíru spokojeni.

Podle ředitele festivalu PhDr. R. Hladkého letošní úspěch umocnilo přemístění festivalu do Muzea umění a Divadla hudby. Společně s kavárnou Café 87 se tyto prostory podílely

▲ Dokumentaristé A. Maysles (vlevo) a Ch. Seufert při narozeninovém večírku

na příjemné atmosféře s patřičným festivalovým ruchem a zároveň se staly místem setkávání návštěvníků festivalu s českými i zahraničními tvůrci.

AFO přivítalo zahraniční hosty

Těch se ve festivalové Olomouci pohybovalo mnoho. Rekordmanem byl pravděpo-

dobně kanadský režisér E. Desrosiers, který přijel představit svůj nejnovější snímek *Portrét umělce a jeho múzy* (2005). Nevynechal při tom po celý týden jediný bod programu. Olomouc a její okolí poznal také hlavní zahraniční host a držitel *Ceny za přínos kinematografii* A. Maysles, který na festival přivezl své nejlepší filmové dokumenty a v kavárně Café 87 otevřel výstavu fotografií z cest po Turecku a Rusku. S návštěvníky festivalu legenda světové dokumentaristiky pohovořila v rámci své talkshow.

Nezávislý americký dokumentarista Ch. Seufert chtěl znát názor návštěvníků festivalu na svůj nedokončený snímek o Suzanne Vega. Ten na základě podnětů od olomouckého publika dopracuje a premiéru bude mít počátkem příštího roku v New Yorku. Mladý filmař v Olomouci nezahálel. O Mayslesově návštěvě na AFO připravuje dokument „ve stylu“ direct cinema, jehož je Maysles průkopníkem.

Americký režisér G. Gruetzmacher v olomoucké metropoli představil svůj debut o českoamerickém country zpěvákovi Adolfo Hofnerovi ve snímku *Adolfova krásná Amerika* (2004). Olomouc se mu zalíbila natolik, že její krásy obdivoval na vlastní pěst a první dva dny prakticky nebyl k sehnání.

Po slavnostním zahájení se druhou společenskou akcí stal narozeninový večírek v Regionálním centru Olomouc, kde současní organizátoři ocenili všechny, kteří k dnešní podobě ojedinelého filmového svátku přispěli. Vyvrcholením festivalu pak bylo slavnostní zakončení v kině Metropol. Tam byly předány všechny ceny. Mezinárodní porotě se z téměř osmi desítek dokumentů v soutěži nejvíce líbil snímek *Trojhra* mladé české režisérky O. Špátové. Dcera dokumentaristů O. Sommerové a J. Špáty v něm s nadhledem zachytila vztahy tří generací žen v jedné rodině. Dvě ocenění si odnesli tvůrci snímku *Děti ze stanice Leningradská*, který syrovým způsobem zachycuje problémy nezletilých ruských bezdomovců.

Zájem mají také studenti

Jště než osazenstvo kina rozproudila kapela *The Backwards* s hity nesmrtelných brouků, porota vyhodnotila workshop *Natoč si své*

▲ Sošky pro oceněné dokumenty z dílny slévače O. Štočka

video, v jehož rámci mladí filmaři tvořili krátké snímky na témata závislost nebo hudba. Dílna pod vedením P. Sadílka se na letošním roční-

▲ Filmařskou profesi si studenti vyzkoušeli v rámci workshopu „Natoč si své video“

ku setkala s obrovským zájmem a hlásily se do ní celé kolektivy ze základních, středních i vysokých škol.

▲ Vystoupení košického Beatles revivalu *The Backwards* rozproudilo slavnostní zakončení festivalu

Právě zaměření na mladé lidi přineslo festivalu úspěch. Oba dva večery v U-klubu byly beznadějně zaplněné, ať už se jednalo o divadelní představení slovinského loutkáře M. Solce nebo o koncert kapel *Loco Poco* a *Tata Bojs*. Také filmové projekce hojně navštěvovali studenti, a když nezbyla místa, nevedilo jim zhlédnout dokument vestoje nebo si sednout na zem.

P. Albrecht, foto archiv AFO/INFO

Další informace o letošním AFO viz <http://www.afo.cz/>.

OTÁZKA PRO ŘEDITELE FESTIVALU AFO 2005

Jak jste spokojen s průběhem jubilejního ročníku festivalu Academia film Olomouc?

Dokončení ze str. 1

navštívila řada domácích i zahraničních osobností z filmové branže, od nichž máme velmi příznivé reakce na organizaci, zdařilé umístění festivalu do prostor Muzea umění a Divadla hudby, přátelskou atmosféru, kvalitu soutěžních i nesoutěžních filmů, snad všichni ocenili možnost debatovat s Albertem Mayslesem, hlavním hostem AFO 2005. Bylo příjemné sledovat studenty, jak večer, po skončení Davidem Hrbkem dobře připravené a vedené talkshow, sedí a zvidavě debatují s nestorem světové dokumentaristiky v baru Divadla hudby. Diváci často využívali možnost debatovat s přítomnými tvůrci, ať již s Břetislavem Rychlíkem a Renatou Kalenskou o dokumentu „Bílá labuť Pavla Dostála“, E. Desrosiersem z Kanady o vztahu umělce a jeho múzy, Janou Hádkovou o nové vlně československého filmu, s Nicolaouem Raymondem z Rumunska při světové premiéře filmu „Skutečný život hraběte Draculy“, s Andzrejsem Celińskim z Polska o „Dětech z Leningradské“, s Američanem Geoffem Gruetzmacherem při evropské premiéře jeho snímku „Adolfova krásná Amerika“, který mapuje kariéru texaského country zpěváka českého původu Adolfa Hofnera ve Spojených státech atd.

Myslím, že se povedl „Narozeninový večírek“, který s profesionální lehkostí moderoval Jakub Železný a který proběhl v dramaturgii a pod režijním vedením Aleše Juchelky. Podařilo se ohlédnout k začátkům festivalu, poděkovat jeho zakladatelům a vytvořit příjemnou společenskou atmosféru pro všechny přítomné. V obdobném duchu gradoval letošní ročník AFO následující den v zaplněném kině Metropol, za osobní účasti téměř všech oceněných (z deseti oceněných chyběli pouze Klaus Toft z Austrálie, kvůli pracovním povinnostem, a Natalia Nazarova, která tak rychle nedostala vstupní víza) a s výtečným hudebním doprovodem Beatles revivalové skupiny *The Backwards*.

Dobry pocit mám z toho, že se podařilo zapojit do příprav a organizace AFO 2005 studenty UP, ale i středoškoláky, a to jak v redakci AFO/INFO a ve štábu Studentské TV, tak jako tlumočníky, průvodce, hostesky apod. Nešlo však pouze o to se zapojit, ale studenti ve finále odvedli kvalitní práci, za což jim patří můj dík. Koneckonců, celý letošní tým si zaslouží pochvalu, což se v letech předchozích nedalo vždy sto procentně říct.

Připravila

-mav-, foto na titulní straně -tj-

Výzkumný záměr „Měření a informace v optice“

K 1. 1. 2005 bylo zahájeno období řešení přijatých Výzkumných záměrů, kterým MŠMT poskytne institucionální podporu. O anotaci, které by přiblížily obsah, cíl a metody jednotlivých projektů, včetně předpokládaných výstupů a plánované doby řešení, jsme požádali jejich hlavní řešitele. Jako první dostává slovo vedoucí Katedry optiky a Laboratoře kvantové optiky PŘF UP prof. Z. Hradil, CSc., řešitel Výzkumného záměru *Měření a informace v optice*, zařazeného do kategorie A, tedy plně dotovaného MŠMT:

Výzkumný záměr „Měření a informace v optice (MIO)“ je dlouhodobý projekt pro výzkum v oblastech optiky, kvantové optiky a kvantové informace. Tento výzkum má na Univerzitě Palackého dlouhou tradici a náš výzkumný záměr představuje přirozené pokračování posledního rozsáhlého projektu, kterým bylo Výzkumné centrum pro optiku vedené prof. J. Peřinou. V rámci Výzkumného záměru MIO jsme získali podporu ministerstva na období celkem sedmi let od roku 2005 do roku 2011.

Atraktivní témata a nové postupy

Chceme se věnovat mnoha atraktivním tématům. V naší terminologii mluvíme často o návrhu nových kvantových a informačních protokolů. Jedná se v podstatě o nové postupy při manipulaci se světlem, kdy se důsledně využívá jeho kvantové povahy. Pro takové účely lze použít světlo, jehož

intenzita je extrémně slabá, nebo naopak extrémně silná. Představa kvantování elektromagnetického pole, jehož zvláštním případem je světlo, je spojena s pojmem fotonu – základní stavební jednotkou. Počet fotonů pak rozhoduje o tom, zda se jedná o **slabá fotonová pole**, která bychom například pouhým okem ani neviděli, nebo naopak o **silné svazky koherentních polí**, které mohou být generovány lasery. Pokud bychom chtěli co nejnázorněji vysvětlit pojem koherence, mohli bychom si pomoci představou chodců chaoticky proudících po ulicích velkoměsta (nekoherence) oproti pohybu sehraných tanečních párů na tanečním parketu při klasickém tanci (koherence). Při našem výzkumu chceme studovat nové kvantové stavy světla, které jsou mnohem uspořádanější než běžné světlo vyskytující se kolem nás, a které by proto bylo možné využít při přesných a pečlivě navržených měřeních. O tom, že světlo přenáší informaci, asi není třeba nikoho zvlášť přesvědčovat. Současná optika ale umožňuje rozlišovat mnohem více než jen například světlo nebo tmou nebo různé barvy. Abychom byli schopni zakódovat do světla další údaje, musíme takové světlo pečlivě připravit. Jak známo, světlo se při šíření rozbíhá a tvoří světelný kužel. I když není možné tuto vlastnost úplně eliminovat, je možné ji částečně potlačit a dosáhnout tak větší koncentrace energie. K cílům našeho výzkumu proto patří studium tzv. **bezdifrakčních polí**, která vykazují takové vlastnosti. Podobně mluvíme o **virových svazcích**, které se, laicky vzato, projevují vnitřní strukturou rozdělení světelné vlny na osvětleném stínitku. Mimo to také světlo ale dokáže například roztočit mikroobjekty. To názorně ukazuje, že světlo může přenášet další informaci (moment hybnosti) a je jen na nás, zda ji dokážeme využít. Účelem našeho výzkumu je využít znalostí kvantové fyziky pro rychlejší a efektivnější řešení důležitých komunikačních a informačních úloh, které by mohly **posunout současné hranice informačních technologií**. Jak k tomuto cíli může přispět kvantová fyzika, je zcela zásadní otázka a odpověď na

► Jedno z pracovišť Katedry optiky – Laboratoř zdroje korelovaných párů fotonů, které představuje Mgr. A. Černocho

ni stále hledáme. Možná jsme v podobné situaci jako v druhé polovině 19. století, kdy J. C. Maxwell (1864) formuloval ucelenou teorii elektromagnetického pole. Těžko asi předvídal, že po něco více než 100 letech bude mít téměř každý svůj soukromý vysílač a přijímač v podobě mobilního telefonu. Naše situace je podobná v tom, že současná věda je ve stádiu ověřování a formulování základních zákonitostí, které se při kvantovém zpracování informace uplatňují. Už nyní existuje několik principů, které překračují rámec klasické fyziky a jsou spojeny s takovými pojmy jako je například **kvantová teleportace, klonování a mazání informace, kvantová kryptografie nebo kvantová tomografie**. Ve všech těchto případech si kvantová teorie vypůjčuje terminologii jiných oborů, aby co nejdříve přiblížila použité postupy zpracování informace. V případě **teleportace** jde o dokonalý přenos

informace nesené jedním kvantovým objektem na druhý, aniž by se objekty navzájem setkaly. V případě **klonování** kvantová teorie ukazuje, že operace, která by umožnila vytvořit z jednoho neznámého objektu jeho dvě přesné kopie (jeho „klony“), není fyzikálně přípustná, přestože na klasické úrovni patří pořizování kopií dokumentů k běžným činnostem. Kvantová teorie analogicky studuje **mazání informace** jako fyzikální proces, který zcela zásadně ovlivňuje zpracování informace na kvantové úrovni. Nejbližší k praktickému využití má patrně **kvantová kryptografie**. To je technika, která umožňuje skutečně bezpečný přenos šifrovaného klíče, přičemž bezpečnost je zajištěna výše zmíněným principem nemožnosti klonování kvantového stavu, anebo analogicky, zjistit jeho totožnost z jediné kopie. **Kvantová tomografie** je postup, skládáme měřenou informaci kousek po kousku tak, abychom nakonec získali informaci o celém objektu. Není snad třeba zdůrazňovat, že při výzkumu nelze vystačit s těmito laickými představami, protože kvantová fyzika je založena na abstraktní matematické teorii.

Hlavní cíl: proniknout do fyzikální podstaty kvantových jevů

Pohled běžného člověka na světlo a optiku jakožto vědu, která jej studuje, je možná zkruslen právě tou samozřejmostí, s jakou světlo vnímáme svým zrakem. Dnešní porozumění podstaty světla značně pokročilo od jednoduchých představ spojených s geometrickou optikou, která se každému nejspíše vybaví. Moderní optika je mnohem více než zákon odrazu a lomu nebo fotografické objektivy, protože je schopná studovat a využívat podstatně jemnější efekty, o kterých již byla řeč. Není to konec konců tak dávno, kdy laserový paprsek čtoucí záznam na CD byl na úrovni science-fiction.

V našem záměru ale nejde o to, abychom se věnovali aplikovanému výzkumu. Naším hlavním cílem je hlouběji proniknout do fyzikální podstaty kvantových jevů a vytvořit tak předpoklady pro jejich

budoucí možné využití. K tomuto cíli chceme směřovat jak naším teoretickým výzkumem, tak i systematickým budováním laboratoří a podporou experimentů v kvantové informatice.

Široký tým odborníků

Výzkumný záměr sdružuje odborníky, kteří působí na několika pracovištích naší fakulty. Je zde zastoupeno pracoviště Společné laboratoře optiky UP a FzÚ AV vedené prof. M. Hrabovským. Jsou zde soustředěny experimentální laboratoře věnované interferometrii a kvantové optice. Tuto část aktivit zabezpečují dr. Haderka, doc. Peřina Jr. a dr. Soubusta. Další výzkumné kapacity jsou soustředěny kolem Katedry optiky. Zde probíhá experimentální výzkum v oblasti bezdifrakčních svazků vedený doc. Bouchalem. V této oblasti spolupracujeme s dalšími národními pracovišti v rámci grantu Ministerstva průmyslu věnovaného vývoji zařízení na manipulaci s mikroobjekty prostřednictvím světelných polí. Takové experimenty mají velice blízko k možným aplikacím, protože světlo se zde chová jako například vír na vodě a může mechanicky ovlivňovat malé částice. Je to jeden z našich dalších tří velkých projektů, které pomáhají spolufinancovat náš výzkum. Na Katedře optiky dále působí doc. Dušek, který spolupracuje na budování laboratoře experimentální kvantové informace. Je též koordinátorem projektu Evropské unie SECOQC věnovaného kryptografii – technice, která umožňuje využít zákonitostí kvantové teorie ke zvýšení bezpečnosti přenosu informace. Cílem naší účasti na projektu je posouzení výhod a nevýhod jednotlivých realizací kvantově-kryptografických systémů a výběr optimální možnosti pro praktické využití. Dalším významným mezinárodním programem souběžným s naším výzkumným záměrem je projekt COVAQIAL věnovaný výzkumu komunikačních protokolů se spojitými proměnnými. Ke klíčovými pracovníky s vynikajícími výsledky, kteří přispívají k řešení tohoto projektu a výzkumného záměru, patří dr. Fiurásek, vítěz předloňské soutěže Česká hlava, doc. Filip a dr. Mišta. V oblasti kvantové a neutronové tomografie působí doc. Řeháček, prof. Peřina, zakladatel olomoucké školy kvantové optiky, se věnuje fundamentálním aspektům kvantové teorie a prof. Peřinová pracuje v oblasti šíření světla v lineárních a nelineárních prostředích. V rámci výzkumného záměru je zapojen doc. T. Opatrný z Katedry teoretické fyziky, který se věnuje výzkumu kvantové informace s využitím atomů.

Základní předpoklad úspěchu

Prostředky výzkumného záměru MIO nám poskytují vhodné finanční zázemí pro náš výzkum, které ale musíme propojovat s prostředky z dalších zdrojů. Ve výzkumném záměru a ve všech našich projektech uspějeme tehdy, pokud se nám podaří zapojit se a udržet se v mezinárodním špičkovém výzkumu.

Prof. Z. Hradil, CSc., foto -tj-

HABILITACE

Fakulta tělesné kultury

Děkanka a Vědecká rada FTK UP zvou všechny zájemce na **habilitační přednášku Profesní příprava učitelů tělesné výchovy v kontextu moderních didaktických trendů Mgr. Z. Svozila, Dr.**, vedoucího Katedry kinantropologie a společenských věd, a **habilitační přednášku Hledání smyslu lidského způsobu bytí prostřednictvím pohybu a jeho kultivace PhDr. I. Jiráksa, Ph.D.**, odborného asistenta Katedry kinantropologie a společenských věd. Přednášky se konají v rámci habilitačních řízení v oboru kinantropologie v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady FTK UP dne 24. 10. 2005 (11 a 13 hod.) v zasedací místnosti FTK UP.

Předložené habilitační práce jsou vystaveny v knihovně FTK UP.

Víte, že...

Prof. M. Petřek z Ústavu imunologie LF UP a FNO byl v červnu 2005 jmenován členem edičního kruhu časopisu *Sarcoidosis, vasculitis and diffuse lung diseases*, který je oficiálním orgánem Světové asociace pro sarkoidózu a jiné granulomatózní poruchy. Ediční kruh tvoří 38 vybraných odborníků z různých zemí tří kontinentů.

* * *

V pořadu České televize Česká hlava na téma „Rostlinné hormony léčí rakovinu“ (6.9. 2005) řekl **prof. M. Strnad** z Přírodovědecké fakulty UP, že v této oblasti výzkumu jsme na tom v České republice jako v hokeji. Roscovitin působící proti rakovině prsu a plic (viz Žumál UP) je ve třetí fázi klinického zkoušení ve Velké Británii, Německu a Francii.

-red-

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Katedra systematické teologie CMTF UP zve

Ve středu **19. 10. 2005** bude mít **profesor fundamen-
tální teologie H. Waldenfels SJ** z univerzity v Bonnu
(SRN) na CMTF dvě hostovské přednášky, a to v době
od 8.30 do 10 hodin v posluchárně č. 8 ve III. poschodí
budovy CMTF (Univerzitní 22) na téma *Základní
teologické linie papeže Benedikta XVI.* a v době od
12.00 do 13.30 hodin v téže budově v posluchárně
č. 1 v přízemí na téma *K programu papeže Benedik-
ta XVI. – pojetí služby, ekumenický a mezináboženský
dialog.* Na tyto přednášky zveme i zájemce z jiných
fakult UP. Přednášky budou prosloveny v němčině,
překlad do češtiny je zajištěn.

Ve stejný den, v době od 14 do 17 hodin, dále
pořádá Katedra systematické teologie CMTF v poslu-
chárně č. 1 v přízemí budovy CMTF (Univerzitní 22)
**odborný seminář k dokumentu Mezinárodní teolo-
gické komise Společenství a služba** (český překlad
prof. Pospíšila vyšel v Karmelitánském nakladatelství
v r. 2005). Na semináři budou předneseny referáty
několika odborníků z různých teologických fakult v ČR
k vybraným tématům z dokumentu, pak následuje
širší diskuse k tématu *Lidská osoba stvořená k Božímu
obrazu* (podtitul dokumentu). Zájemci o tuto tematiku
jsou vítáni.

Ve dnech **28.–30. 10. 2005** se
v Uměleckém centru UP uskuteční konference
Leadership for Central Europe,

kteří je určena všem zájemcům o obor Teorie a praxe
vedení a řízení (leadership studies). Přednášet budou
přední odborníci z USA, Velké Británie, Turecka, ČR
a SR. Přednášky budou doplněny workshopy. Jedna-
cím jazykem konference je angličtina.

Studenti a zaměstnanci UP se mohou konference
zúčastnit za poplatek 500 Kč (zahrnuje náklady na
stravné).

Zájemci se mohou registrovat do 21. 10. na
e-mailové adrese: leadership@centrum.cz nebo na
tel.: 585 633 313 nebo 585 633 581.

Bližší informace rovněž na www.upol.cz anglická
verze news and events.

SCOPUS – nová citační databáze <http://www.scopus.com>

Do **31. 8. 2006** má Univerzita Palackého přístup
do největší citační databáze na světě *SCOPUS*, kterou
produkuje nizozemská společnost Elsevier. Databáze
zpracovává 14 000 titulů odborných časopisů od
4 000 vydavatelů celého světa (52 % jsou časopisy
z Evropy). Významné je, že je uváděna citovanost
jednotlivých časopiseckých článků, což doposud
nabízela jen databáze Web of Science.

Knihovna UP, bis@upol.cz

Čestné uznání rektora UP autorům vědeckých monografií

Rektor UP, ve snaze zvýšit prestiž vědecké práce na
UP, uděluje každý rok Čestné uznání autorům vědec-
kých monografií, a to autorům z řad zaměstnanců UP.

Výslovně jsou vyloučeny pro udělení Čestného
uznání a) publikace populárně vědecké; b) učební
texty a učebnice.

O zařazení předložených publikací do kategorie
„vědecké monografie“ rozhodne grémium složené
z proděkanů pro vědeckobadatelství a výzkumu.

O udělení Čestného uznání může požádat každý
zaměstnanec UP, a to tak, že zašle monografii, jejímž
je autorem, prorektorovi pro záležitosti vědy a výzkumu
spolu se žádostí do **17. 10. 2005**.

Čestné uznání obdrží autoři všech vědeckých
monografií, které a) nesou vrocení daného kalendář-
ního roku nebo b) nesou vrocení roku předchozího,
pokud již Čestné uznání neobdrželi.

Čestné uznání předává rektor UP na slavnostním
shromáždění na konci každého roku.

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ

Organizační struktura UP v grafické podobě

Dne **1. 9. 2005** byla na [www stránkách UP](http://www.upol.cz) v oddělení Intranet a Struktura zpřístupněna graficky zpracovaná
organizační a řídicí struktura UP. Smyslem následujícího příspěvku je v první řadě upozornit na nový zdroj
informace o organizační struktuře UP; autoři zároveň nabízejí některé služby vyplývající z činnosti Úseku
prorektora pro záležitosti organizace a informačních systémů RUP.

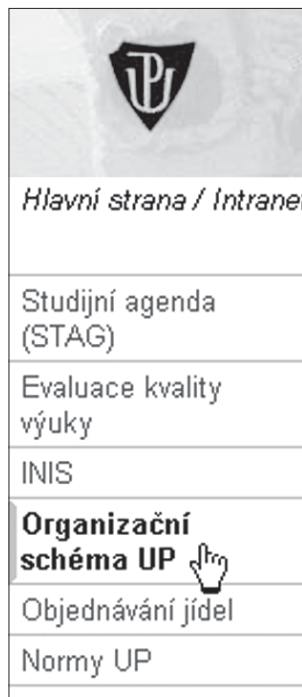

Schéma organizační struktury vzniklo jako součást popisu hlavních
procesů univerzity (Studium, Věda a výzkum, Lidské zdroje, Financování,
Majetek, Služby IC). Na vzniku se podíleli vedoucí pracovníci jednotlivých
součástí UP (děkani, proděkani pro organizaci, kvestor, kancléř, tajemní-
ci, ředitelé IC, SKM a další). Přínosem tohoto nového zpracování je jeho
interaktivnost, která spočívá v možnosti „proklikávat“ se modelem do
hloubky – tak můžete začít na úrovni UP a dojít až na své pracoviště.
Další možností je vyhledávat informace v modelu. Můžete vyhledávat
zaměstnance a jejich vzájemné vazby na úrovni řízení.

U kateder, klinik a ústavů končí popis na úrovni vedoucího katedry, ale
v případě zájmu je snadné popis rozšířit až na jednotlivé zaměstnance.
Použitý modelovací nástroj umožňuje u každého objektu sledovat celou
řadu atributů. Tak by bylo možné doplnit ke každému zaměstnanci
například jeho telefonní číslo, e-mailovou adresu a pod.

Jak bylo řečeno, grafické zobrazení organizační struktury vzniklo
jako součást popisu hlavních procesů probíhajících na UP. Modely
procesů jsou primárně určeny managementu jednotlivých pracovišť
jako podklad pro budoucí optimalizaci běhu procesů. Tyto modely jsou
zatím přístupné pouze oprávněným uživatelům. Některé modely (Volba
AS UP, Volba rektora, Volba děkana) byly také převedeny do formátu
doc a ty jsou volně přístupné na internetu na aris.upol.cz v Dokumentech
ke stažení.

Celkem bylo dosud vytvořeno přes 300 modelů procesů. Díky nástroji
ARIS pro efektivní modelování jakýchkoli procesů a struktur je možné
vizualizovat to, co je skryto v textových dokumentech nebo v hlavách
znalých. Je možné takto vytvořit popis procesu včetně živých odkazů
na dokumenty, ať už předpisy, vyhlášky nebo normy, popřípadě vstupní
a výstupní formuláře či doklady. Takovýto model lze pak vyvést na
internetu, kde může sloužit jako pomůcka, v níž jsou na jednom místě
dostupné všechny podklady pro provedení procesu. Člověk pak jen sleduje
běh procesu, otvírá si dokumenty a stahuje formuláře, které potřebuje.

Poznámka: Organizační struktura UP je zobrazena v tzv. Process Compassu, který je na ovládání velmi
jednoduchý. Přesto máte k dispozici Příručku uživatele skrytou pod ikonou v horní liště, jak ukazuje následující
obrázek.

Podrobnější informace o procesech, procesní analýze a procesním řízení naleznete na internetu na serveru
aris.upol.cz.

Byli bychom rádi, kdyby se takto jednotně zpracovaná organizační struktura stala standardem a oficiálním
dokumentem UP.

Na letošní podzim (26. 10.) připravujeme ve spolupráci s konzultantskou firmou v oblasti řízení
a dodavatelem tohoto modelovacího SW (firma IDS Scheer) jednodenní workshop pro vedoucí pracovníky
zaměřený na problematiku řízení a využívání informací ukrytých v modelech.

*Ing. A. Zatloukal, Ing. M. Jurečka,
Úsek prorektora pro záležitosti organizace a informačních systémů RUP*

Informace menzy SKM UP

Vážení studenti a zaměstnanci UP

menza SKM pro Vás opět nabízí i v tomto akademickém roce kvalitní jídla za výhodné ceny.

Novinkou je zrušení objednávání snídaní. Umožnil nám to velký výběr sortimentu v bufetech menzy, kde si
snídaní můžete složit dle okamžitého vlastního výběru. Mimo jiné nabízíme obložené bagety, hot dog, párek
v rohlíku, opékané tousty se sýrem, ohřívání párky nebo klobásy s hořčicí, gulašovou polévku, uzeniny, sýry,
paštiky, saláty, jogurty... Nabídku doplňuje množství nealkoholických i alkoholických nápojů. To vše si můžete
dopřát po celou provozní dobu bufetů, tj. v bufetu v hlavní menze na tř. 17. listopadu v pondělí–pátek
7–20 hod., o víkendech 9–13 hod. a v bufetu v menze Neředin v pondělí–pátek 7–19 hod.

Dále nabízíme obědy, které se skládají z polévky, hlavního chodu a nápoje. Obědy na příští pracovní den je
nutno objednat do 14.15 hod., oběd č. 1 lze v pracovní dny doobjednat do 8 hod. téhož dne. Objednávky na
víkendy a svátky lze uskutečnit do 8 hod. předcházejícího pracovního dne. Výdej probíhá v hlavní menze
v pracovní dny v 11.30–14.30 hod., o víkendech a svátcích v 11.30–13 hod., v menze Neředin pouze
v pracovní dny ve 12–14.30 hod. a ve výdejně na Šmeralově koleji pouze v pracovní dny v 11.30–14 hod. Po
celý den jsou v nabídce hotová jídla, minutky a teplá jídla, která je možné objednat ještě 30 minut před
ukončením výdeje. Výdej probíhá v hlavní menze v pracovní dny v 10.30–20 hod., o víkendech a svátcích
v 11–13 hod. Výdej v menze Neředin v pracovní dny v 11–9 hod., v sobotu v 11–15 hod.

Především pro zaměstnance je určena výdejna na RUP. Výdej probíhá pouze v pracovních dnech, a to
u obědů v 11.30–14 hod. a minutek v 11–15 hod. Další především zaměstnaneckou výdejnou je výdejna na PFF
na tř. Svobody. Výdej obědů zde probíhá ve 12–13.30 hod.

Výdej a objednávání formou stravenek i nadále zůstává ve výdejně v Holici, kde se stravuje pouze několik
strávníků denně. I zde je výdej obědů ve 12–13.30 hod. Provozní doba pokladny v hlavní menze pro vkládání
peněz na studentské účty je pondělí–čtvrtek 11–14 hod., v pátek 11.30–14.30 hod.

Vážme si Vašeho neustávajícího zájmu o naše služby a s potěšením Vás budeme i nadále vítat v našich
provozovnách.

-lj-

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

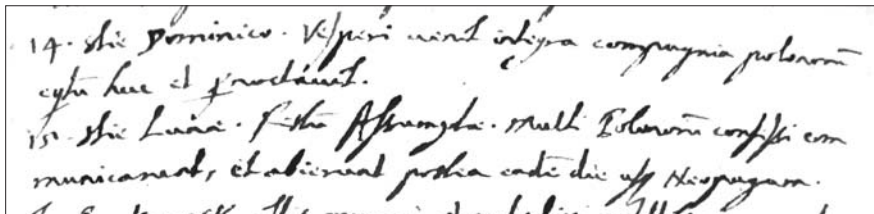
15. SCHÖENBERGER (Schönberger) Georgius (Jiří), S.J., Theol. Dr. (* 1597 Innsbruck, Rakousko – † 1. 8. 1645 Uherské Hradiště), rektor od 20. 8. 1640 do 3. 10. 1644

(III) V dubnu roku 1643 se švédský polní maršál Lennart Torstenson vrátil s jádrem své armády na Moravu a rozložil se táborem v Tovačova. To již byla olomoucká kolej TJ švédskou posádkou tak vydrancována a finanční požadavky švédského komandanta města obrista Jörga Paikula byly do té míry neúnosné, že si jezuité museli vypůjčovat peníze – jak uvedl rektor olomoucké koleje a akademie TJ Jiří Schönberger dne 30. května toho roku ve svém diariu – od švédských důstojníků. A tak se jezuité rozhodli, že Olomouc postupně opustí. Dnem 12. června 1643 uzavřeli své školy, konvikti i seminář sv. Františka Xaverského a tři páteři a dva magistři odešli z města. Rektor Schönberger odcestoval 15. června společně se světicím biskupem a dómským děkanem Zikmundem Minutim do švédského vojenského ležení v Tovačova, aby jako představitel olomouckého katolického duchovenstva vymohl od maršála Torstensona buď snížení dávek okupantům, nebo souhlas s odchodem takřka všech katolických duchovních z města. V ležení se sice objevil též sám komandant obrist Paikul s nehoráznou žádostí, aby Torstenson potvrdil jeho nárok na 4 000 tolarů měsíční kontribuce z městské a církevní pokladny, přesto však rektor Schönberger získal po dlouhém jednání od maršála dekret, jímž se olomouckému katolickému duchovenstvu nařizovalo, aby ve městě zůstalo ještě po dva měsíce a vyplácelo měsíčně posádce 500 a komandantovi 200 tolarů, poté však směli katoličtí kněží a řeholníci z města odcestovat.

Dne 9. října 1643 odejel rektor Schönberger spolu s osmi dalšími jezuiti z Olomouce do Čejkovic. Podle záznamu v rektorově diariu ze dne 5. října téhož roku regent jezuitského konviktu (uzavřeného po ukončení školní výuky dne 12. června 1643) P. Jiří Molitoris odcestoval přes Brno do Nového Jičína a zde ve srozumění s rektorem Schönbergerem usiloval vycházet co nejvíce vstřícně obyvatelstvu města, které spolu s jeho vesnicemi a městečkem Štramberkem věnoval císař Ferdinand II. 16. července 1624 olomouckému jezuitskému konviktu. Ke dni 3. října 1644 byl P. Jiří Molitoris jmenován představeným české provincie TJ P. Jiřím Scheliziem rektorem olomoucké jezuitské koleje a akademie (vzhledem k okolnostem ovšem toliko rektorem titulárním) a dne 10. října 1645 přesídlil v zájmu své bezpečnosti s několika jezuitskými novici na nedaleký pevný hrad Štramberk.

V Olomouci zůstal jediný jezuita, P. Jiří Pelinka, aby katolickým měšťanům nadále kázal česky i německy; s pomocí sodála (člena zbožného bratrstva) Michaela Sartoria zřídil Pelinka školu, aby katoličtí chlápci nemuseli navštěvovat školu vedenou švédským „predikantem“ (kazatelem); podle kroniky kvardiána (představeného) olomouckého kláštera minoritů Pavla Zaczkovice měla Pelinkova škola i oddělení pro dívčí mládež. Páter Pelinka se však neprozřetelně pochlubil švédskému komandantovi poklady olomoucké jezuit-

postihl čejkovický statek dobytčí mor, kterému padlo za obět na 4 000 ovcí a na 100 kusů hovězího dobytka, a jak se dozvídáme ze Schönbergerova diaria, 19. dubna téhož roku byl čejkovický hospodářský dvůr těžce poškozen požárem. K tomu poznamenáme, že ke dni 3. října 1644 ukončil P. Jiří Schönberger v Čejkovicích své rektorské triennium; o Schönbergerově nástupci v rektorské funkci jsme se již zmínili. Poslední záznam v Schönbergerově diariu, umístěný na spodním okraji předešlé druhého svazku rektorů koleje a akademie TJ v Olomouci, je datován 4. října 1644 a týká se příchodu nového (titulárního) regenta olomouckého jezuitského konviktu P. Michaela Ignáce Tamášiho do Čejkovic.

► Záznamy o událostech v Čejkovicích ze 14. a 15. srpna 1644 v diariu rektora olomoucké koleje a akademie TJ P. Jiřího Schönbergera, S.J.: „14. die Dominico. Vesperi venit integra compagnia polonorum eqtū huc et pnoctavit. 15. die Luna. Festū Assumpta. Multi Poloni confessi communicarunt, et abirunt postea eadē die ad Neopagam. (14., dne Páně. Večer přijela celá kompanie polských jízdních vojáků a přenocovala zde. 15., dne Luny [= pondělí]. Svátek Nanebevzaté [Panny Marie]. Mnozí věřící Poláci přijímali [Tělo Páně] a po tomto dni odjeli k Nové Vsi.“ Moravský zemský archiv v Brně

ské knihovny. Kvardián P. Pavel Zaczkovic ve své kronice na toto téma píše (citujeme překlad Lucie Safránkové): „Vím, že knihovna Tovaryšstva Ježíšova v Olomouci byla kdysi velmi známá a proslulá, obsahovala mnoho tisíc svazků, jak tvrdil sám páter Jiří Pelinka, kazatel Tovaryšstva u Sv. Mořice. Když se ho tedy komandant zeptal napůl v žertu, napůl vážně, proč on, když jeho kazatelnu obsadili švédští luteráni, a není tedy k ničemu, a když navíc musí snášet stejné utrpení jako ostatní řeholníci, zůstává v Olomouci, neuvedl Pelinka jiný důvod než knihovnu čítající tolik tisíc knih. „A kdybychom,“ pravil, „o všechny svazky přišli a zůstala sama knihovna, stále bychom zachovali veliký poklad.“ Komandant z jeho řeči poučen vzal několik vzdělaných důstojníků a vydal se na prohlídku knihovny tolik otcem Pelinkou vychválené – s jakým úmyslem, si mohlo dobrý páter domyslet z okolností, na nichž se mezi sebou usnesli. Kéž by nebyl knihovnu chválil!“ Kolejní knihovna byla Švédy nato zkonfiskována a množství knih odvezeno do Švédska. Kvardián Zaczkovic se dále zmiňuje o studentu Michelovi, jemuž jezuitský rektor Schönberger před odchodem jezuitů z Olomouce svěřil péči o řádovou budovu; když Michel požíval pro Švédy soupis knih jezuitské knihovny, podařilo se mu řadu cenných svazků uschovat. S nástupem nového olomouckého komandanta, nadporučíka Valentina Wintera, musel i P. Jiří Pelinka koncem září 1645 opustit město.

Rezidence a statek olomouckých jezuitů v Čejkovicích u Hodonína, kde rektor Schönberger se svými řádovými spolubratry hledal útočiště před válečnými útrapami, nebyly v nijak utěšeném stavu. V roce 1641

a Švédskem a hodlal se před Vídní spojit s polním maršálem Lennartem Torstensonem. Během následujícího roku dobyl Rákoczy Košice, Trnavu a postupil až k Bratislavě, odkud se jeho jízda vydávala plnit Moravu, přičemž nepominula ani Čejkovice. Na počátku dubna 1644 byly sice Rákoczyho oddíly poraženy rakouským generálem Janem Kryštofem Puchheimem, ale po vítězství Švédů u Jankova 6. března 1645 pronikly během neúspěšného švédského obléhání Brna (3. nebo 4. května až 23. srpna 1645) opět na Moravu. Když se Rákoczyho generál Gábor Bakos utábořil se svými oddíly 30. května 1645 u Holčic na uhersko-moravské hranici, vypravil se P. Jiří Schönberger do Bakosova ležení, aby získal od generála pro Čejkovice ochrannou listinu a pokusil se o vysvobození jezuitů upadlých v Uhrách do zajetí. Tuto listinu páter Schönberger sice obdržel, ale předtím musel vytrpět od Bakosových vojáků tak nelidské nakládání se svou osobou, že utrženým ranám dne 1. srpna 1645 v Uherském Hradišti podlehl. Truchlivá zpráva o Schönbergerově mučednické smrti vydělala jezuiti v Čejkovicích do té míry, že uprchli z Čejkovic i s dobytým a hospodářským nářadím přes uherské hranice, byli však Rákoczyho soldateskou přepadeni a o vše obrání. Během dalších válečných akcí Čejkovice dne 25. září 1645 vyhořely a zůstaly po dvě léta zcela opuštěny (škoda byla později odhadnuta na 20 tisíc zlatých). Hrsta zdejších jezuitů se nakonec uchýlila na statek olomoucké koleje TJ Bohdalice poblíž Vyškova.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

Jubilea

Jubilea přátel

Osmdesáté jubileum **doc. MUDr. Ladislava Steidla, CSc.**, oslavíme s vděkem a velkým uznáním 9. 10., nedlouho potom, co jsme vzpomněli stejné výročí jeho lékařských přátel, kteří studovali medicínu po válce v Olomouci.

Dne 12. 9. se stal osmdesátníkem **doc. Dr. med. et RNC. Karel F. Vykoupil, M.D.**, Steidlův přítel od dětství, spolužák ze SG a spolubratr z intelektuální „lůhne“ prof. P. M. Habáně, OP (jako studentský předák byl internován několik let na Borech, pak znovu vystudoval medicínu v německém exilu, velký doktorát obhájil na LF v Mnichově).

Dne 16. 9. jsme slavili životní jubileum **MUDr. Drahomíry Vykoupilové**, absolventky olomoucké medicíny, která jako velmi oblíbená dětská lékařka měla privátní praxi v Hannoveru, kde její manžel působil na MH.

Prof. J. Musil

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

„Při jednom ze dvou nejznámějších světových hodnocení univerzit se letos Univerzita Karlova, naše nejstarší a největší vysoké učení a jeden z našich národních symbolů, dostala na dvousté až třísté místo na světě. V jiném se nedostala ani mezi prvních dvě stě. Z českých univerzit přitom dopadla nejlépe.

Málokdo jistě pochybuje o tom, že na úrovni vzdělanosti závisí i schopnost soutěžit na světovém trhu. Věda je určujícím prvkem technologického rozvoje, který souvisí s národním bohatstvím. Protože univerzity jsou místa, ve kterých se pěstuje jak špičková věda, tak vyuka, jejich hodnocení by mělo zajímat nejen akademiky, ale i politiky a veřejnost.

Dvě nejznámější světová hodnocení univerzit jsou z šanghajské univerzity Jiao Tong a hodnocení Times Higher Education Supplement. Přestože jejich metodologie je rozdílná (a k jejich kritériím můžeme mít řadu oprávněných výhrad zejména proto, že nezohledňují humanitní oblast), výsledky jsou podobné. Je to proto, že vycházejí z vědecké produkce a vědecké úspěšnosti absolventů či učitelů univerzit. První místa zabírají především známé velké univerzity americké a britské. První je vždy Harvardova univerzita. Na předních místech evropských škol jsou Oxford a Cambridge, první neanglosaskou je švýcarská ETH v Curychu, z dalších pak jedna z pařížských Sorbonn a univerzita v holandském Utrechtu.“

(„Jak se vyrovnat s hodnocením univerzit“, M. Anděl, bývalý děkan 3. lékařské fakulty UK a jeden z kandidátů na rektora UK, In: MF Dnes 10. 10. 2005, str. A/9.)

Ochránáři se jeli seznamovat do přírody

Poslední víkend před začátkem semestru proběhlo školení pro studenty nastupující do prvního ročníku oboru Ochrana a tvorba životního prostředí na Přírodovědecké fakultě UP. Z celkem 32 přijatých vyrazilo 26 účastníků na skautskou základnu u obce Žulová v Rychlebských horách. Celou akci naplánovalo a zajišťovalo deset kolegů z vyšších ročníků.

Díky aktivní spolupráci s katedrou, vedením fakulty a studijním oddělením obdrželi noví studenti pozvánku již s rozhodnutím o přijetí, a tak se dozvěděli o připravované akci včas.

Páteční program zahrnoval především vzájemné seznámení budoucích ochránářů, aby se jim „šlo první den lépe do školy“, během sobotního odpoledne se navzdory nepříznivému počasí vyrazilo na výlet do blízkého okolí a večer byl věnován obsáhlé diskusi o škole – předmětech, přednášejících, STAGu... zkrátka předávaly se cenné informace zkušenějších kolegů.

Během večera dorazili dle očekávání i dva vyučující Katedry ekologie a životního prostředí: doc. M. Rulík, Ph.D., a RNDr. V. Kost-

kan, Ph.D., kteří nám zprostředkovali pohled na vysokoškolské studium zase z jiného úhlu. Vybyl čas i na noční hry („Na upíry“) a spát šla většina až k ránu.

Neděle už byla ve znamení úklidu, balení a odjezdu zpět do Olomouce, kde v restauraci U Dášanky proběhlo tradiční zhodnocení a závěrečná „malá tečka“ za celým víkendem. *Jsmo rádi, že se vše podařilo zařídit a právě přijelo tolik, doufám, že všichni budou mít na co vzpomínat, prohlásil organizátor akce M. Havránek ze 3. ročníku. Hlavně jsme je chtěli připravit na některé nástrahy, které při studiu čekají. Skvěle se k tomu postavili někteří z vyučujících a předávané informace alespoň nebyli jednostranné, dodává jeho kolegyně L. Najmanová.*

Stejnou akci se ochránáři chystají zorganizovat i příští rok, uvažuje se i o možnosti rozšíření akce pro kolegy ze „sousedního, spřáteleného“ oboru Systematická biologie a ekologie.

M. Havránek, foto R. Banji Studený, studenti OTŽP

Pořadníky neubytovaných studentů jsou zrušeny!

O konkrétních volných místech pro ubytování na jednotlivých kolejích Vás budou informovat referentky kolejí, jejichž úřední hodiny jsou: pracovní dny 7–9, 12–14 hod.

Ubytovat se mohou všichni studenti na základě potvrzení o studiu.

Kolej J. L. Fischera, Šmeralova 10 (tel. 585 638 025) pro tyto koleje: Gen. Svobody (oba bloky), M. Kudeřkova a J. L. Fischera (oba bloky); kolej Šmeralova, Šmeralova 6 (tel. 585 638 026) pro tyto koleje: 17. listopadu, Šmeralova, Chvalkovice, B. Václavka (oba bloky); kolej E. Rošického, U Sportovní haly 4 (tel. 585 638 992) pro kolej E. Rošického; kolej Neředín, U Letiště 786 (tel. 585 638 883) pro kolej Neředín 1, 2, 3 a 4.

-skam-

Merrillův program 2006–2007

Kancelář zahraničních styků RUP vyhlašuje konkurz na roční studijní pobyt v USA. Hlásit se mohou studenti 2.–4. ročníků všech fakult, občané ČR. Možnost uplatnění studentů Lékařské fakulty UP je však značně omezena.

Podrobnosti o programu a formuláře přihlášek obdržíte v Kanceláři zahraničních styků RUP, Křížkovského 8, Olomouc.

Termín odevzdání přihlášek je 27. 10. 2005 (www.upol.cz/resources/ilo/Merrill.htm).

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

1.–30. ŘÍJNA

Malé projekty. Výstava prací z textilního ateliéru PaedDr. T. Šteiglové. Katedra výtvarné výchovy PdF UP, UC UP, Galerie Podkrovní.

Seberytí. Výstava autotypů studentů. Ateliér grafiky Katedry výtvarné výchovy PdF UP, UC UP, přízemí.

5.–31. ŘÍJNA

Zdalo se. Výstava studentů IV. a V. ročníku Katedry výtvarné výchovy PdF – dvousemestrální projekt z ateliérové tvorby fotografie pod vedením P. Zatloukala. UC UP, Galerie Schody.

6.–30. ŘÍJNA

Rizikové rostliny v životním prostředí. Výstava. Botanická zahrada PŘF UP.

10.–30. ŘÍJNA

Byl jednou jeden svět. Historie, kultura a umění židovských komunit v Lošticích a okolí. UC UP, 1. patro.

14.–15. ŘÍJNA

XIV. moravské dny pneumologů. Konference. Olomouc.

15. ŘÍJNA

Věda a náboženství 2005: Teilhard de Chardin a globální spiritualita. Mezinárodní konference. AKS konferenční centrum, Žerotínovo nám. 2.

Embryo aneb Automobily východních Čech. Divadlo Tramtárie, režie P. KlariN Klár. Divadlo hudby, 19.30 hod.

16. ŘÍJNA

Koncert. M. Jindrová – zpěv, V. Horák – klavír. Na programu: Schumann, Wagner, Debussy a Martinů. UC UP, Kaple Božího Těla, 18.00 hod.

17. ŘÍJNA

Žlutá země, režie Ch. Kaige. Filmová projekce v rámci Měsíce čínské kultury. FF UP, Křížkovského 8, Velká učebna, 18.30 hod.

Aleš Brichta Band – tour 2005. Promoturné k desce Legendy 2, na koncertě vystoupí jako host P. Kapitánová. U-klub, 20 hod.

18. ŘÍJNA

Prof. J. Rachůnek, DrSc. (PřF UP): Riečanovy a Bosbachovy stavy na RI-monoidech. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. Olomouc-Hejčín, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

MUDr. P. Příhoda (1. LF UK, Český rozhlas 6 Praha): Člověk pod vlivem médií: skutečnost a vytváření iluzí. Velký sál kurie, Biskupské nám. 52, 17 hod.

Quo vadis, Taiwan? Diskuse D. Sehnala a O. Kučery v rámci Měsíce čínské kultury. FF UP, Křížkovského 8, U1, 18 hod.

V. Ř. E. D. studentské filmy. Pastiche filmz, UC UP, Filmový sál, 19 hod.

19. ŘÍJNA

Ing. M. Horváth (Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pracoviště Olomouc): Podrobné mapování NPR Praděd (CHKO Jeseníky). Problematika praktického mapování, plochové analýzy, srovnání stavu s historickým průzkumem. Přednáška. PřF UP, Šlechtitelů 11, Velký přednáškový sál, 16 hod.

Finanční pomoc Pákistánu

V reakci na ničivé zemětřesení, které dne 8. 10. 2005 postihlo Pákistán a sousední oblasti, uvolnil Český červený kříž 500 000 Kč, které jsou určeny na okamžitou pomoc poskytovanou prostřednictvím partnerské společnosti Pákistánského Červeného púlměsíce a Mezinárodní federace červeného kříže a červeného púlměsíce. Na postiženém území okamžitě již 8. 10. zahájily pomocné akce národní společnosti Červeného kříže a Červeného púlměsíce, jakož i Mezinárodní federace ČK&ČP, jejíž delegáti mapují situaci přímo na místě (1. fáze pomoci Mezinárodní federace je k 9. 10. plánována ve výši 10 mil. švýcarských franků).

Český červený kříž udržuje pravidelný informační kontakt s Mezinárodním hnutím ČK&ČP a je připraven k realizaci další pomoci (okamžitě i následně), pokud se ukáže její potřeba.

Prostřednictvím Fondu Humanity Českého červeného kříže je možné rovněž poskytnout finanční pomoc Pákistánskému Červenému púlměsíci a Mezinárodní federaci červeného kříže a červeného púlměsíce – č. účtu 10030-7334011/0100 v. s. 555.

Materiální pomoc v současnosti ČČK neshromažďuje.

-mj-